

საბავშვო კვანძი

მ. კ. ვ. ჯ. ჯ.
ზ. ჯ. ჯ. ჯ. ჯ.

10.063

2

საბავშვო

.1927.

მ 482.7

საგავსო ოპერები

М 10969
2

ს ა ნ ე მ ბ ა მ ი
ტფილენი—1927

ს. შ. უ. ს.
პოლიგრაფიულ
ტრესტის მე-3
სტამბა.

ეროვნული
ზეპირთეატრი

უმოდგომა

პიესა ფატმანიშვილის.

მუსიკა შ. თაქთაქიშვილის

მოკმედნი პირნი

1. გივი	9. ნუცა
2. ნათელა	10. არჩილი
3. ჟუჟუ	11. ორხმიანი გუნ-
დი სცენის ვარეთ.
4. ოთარი	12. უმოდგომა
5. ტარიელი	13. ქარი
6. ქეთო	14. პეპელები
7. დოდო	15. ჩიტები
8. მზექალა	

დალიან წყნარად.

გუნდი.
[სცენის
გარეთ]

ჩა-მო-ბის ფო თო-ლო

ტუ-ტუ-ნებს ქა-რი, ტუ-ტუ-ნებს გოლოგილოა, ტუ-ტუ-ა და-რი

და-ბერ და ზაუ-სუ-ლი, სი ა-მე მო ოი, სო-საბი, თუ ვი და

ტუ-ებს ქო ჩო ოი, ა-რი

2. ჩამოდის ფოთოლი, ჩამოდის ოხვრით,
წელამდე ირხევა ხეები ოხვრით;
ჩამოდის ფოთოლი, ზეიმობს ქარი,
ქარი ქრის, სუსხავს, შეფოხს ავდარი.

გივი ნათელა, ნათელა, ჩქარა მოდი, ყვაემა კაკალი ჩამოავდო. აბა რომელი ვიპოვნით! (შორბის ნათელა, მას მოსდევს **ჟუჟუ**)

ჟუჟუ მეც მინდა კაკალი.

გივი აი, ვიპოვე კაკალი.

ნათელა მეც ვიპოვე, შენ ვერ ნახე, **ჟუჟუ**? ახლა რომ ვიპოვნი, მოგცემ.

გივი აი, შე მოგასწარ და **ჟუჟუს** მე მივცემ (აძლევს).

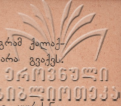
ჟუჟუ რა კარგია შემოდგომა! რამდენი ხილია!

დი ნა რ

ნათელა
მზემ და გვიძვირა სხივები, ჰე ბი, სწირად
კიდე-წა სვი ვა - გაყვი - თლოტე ლი ღო - თო
ლი სე - ბით ბე რსა სვი ვა - გაყვი ვა - ღე

1. მზემ დაგვიძვირა სხივები, ჰე ბი, სწირად კიდეცა ცვივა. გაყვითლებული ფოთოლი ხეებით ძირსა ცვივა.
2. მაგრამ შეხედეთ იმ ხეებს, რა ტურფად ილიმებიან, მათ ტოტებს შორის ნაყოფნი სიმწიფით ლამის დნებიან.

3. აგერ სოფელის ვენახში
რა ყრიაზული დამდგარა:
ყურძენი დამწიფებულა,
ხარობს დიდი და პატარა.

გივი მართალს ამბობენ, შემოდგომა მსუქანი არისო, მაგრამ ქალაქში მე ამას ვერ ვგრძნობ, რადგან ბევრი ხილი არა გვაქვს. სოფელში-კი სხვა საქმეა.

ჟუჟუ სოფელში, შენ სახლში, ხომ ბევრი ხილია?

გივი იპ, რამდენიც ვინდა: ვაშლი, მსხალი, კომში, წაბლი, ყურძენი.

ნათელა ყურძენი რა კარგია: ფელამუში, ჩურჩხელები!

ჟუჟუ ჩურჩხელებს ხომ ახლი არა სჭამენ, საზამთროდ ინახავენ.

გივი მერე რა, საზამთროდ რომ ინახავენ, ცოტას ახლიც ვჭამთ.

ნათელა ჩურჩხელები და გამხმარი ხილი საზამთროდ უნდა შევინახოთ.

ჟუჟუ შენ, ნათელა, სკოლაში შეგისწავლია შემოდგომა და ზამთრისათვის მზადება შემოდგომაზე. ჩვენც ახლა სკოლაში შემოდგომას ვაკვირდებით და ყოველივეს ვწერთ.

გივი იციო, დღეს ჩენ სკოლაში ბევრმა ლექსიც დაწერა შემოდგომაზე.

ნათელა მართლა, გივი, მე მითხრეს, რომ შენ ლექსი დაწერე. მოდი ერთი გვითხარი!

გივი

1. დაჭკრის ქარი, ფრთამაგარი, დაჭკრის, გრიოლებს; საცა ნახავს ფოთოლს გამხმარს — ხვეტს, ატრიოლებს.

2. ტყეს და ველებს, მთებს და კლდეებს; თავს დასტრიოლებს; ბებერ მუხას, ამაყს, გულქვას, სტებს, აჭრიოლებს.

შემოდიან სიმღერით და ცეკვით დანარჩენი ბავშვები)

ჩუარა და მხიარულად.
(ბავშვები) თი რიოს, რი-ოპ, ნა-ნა)

ბლლლ
რიოპ, ნა-ნა, ვა რრონანი-ნა.
თი!

ქეთო გივი, შენ რას მღეროდი?
გივი საკუთარ ლექსს.
ქეთო მეც დავწერე ლექსი.
ყველანი იმღერე, ქეთო, იმღერე!
ქეთო (მღერის).

ქეთო დინვად

რაი - ბე შე - მო - გერ - მა, ა

ბრე - ა - ლაძა ხე - ე - ბი - ა

რა კარგია შემოდგომა,
იფერაღდა ხეებია,
დატვირთულია ვაშლი, ბია,
ცვივია ხილი, ფოთლებია.

ყველანი მშვენიერი ლექსია, მშვენიერი!
გივი იციო, რა გითხრათ? ჩვენ რომ მასწავლებელმა გვითხრა: დღეს
სხედასხვა წითელ-ყვითელ ფოთლებს დაუკვირდით და დახა-

ტეთო, მე უკვე შევესრულე. მე, ოთარი და მზეტენა, წყნად ვწევით არჩილისას და იქ ბროწეულის და წაბლისაზე და ფოთლები დავხატე.

ნუცა ეგ კარგია! მაგრამ ჩვენ უნდა იფუხსნათ მასწავლებელს, რათა ყვითლდება შემოდგომაზე ფოთლები.

დოდო ეს ადვილია! აი, შეხედე ტარიელს, როგორ გაყვითლებულია სიცივისაგან. შემოდგომაზე ხომ მზე გვშორდება, სიგრილე დგება და სიცივისაგან ფოთლებიც ყვითლდება.

მზექალა ზოგი ფოთალი რომ წითელია, ამისი მიზეზი რა არის?
ოთარი ზამთარში რომ ვგუნდაობ, ხელი ყოველთვის მიწითლდება ყინვისაგან. მაშ, ფოთლების სიწითლეს მეთი სიცივის ბრალია.
 (ისმის კულისებში სიმღერა)
 გუნდი სცენის გარეთ:

ცინკაძე (შაშვიტი)

ბუნის სენის გარეთ

1 ვაი, შეილე ბო, შეი-ლე ბო, ფოთლებს
 ში-შეილე ბი-სა-ნო, დე-ის მკერდს მო წყვედ
 ლე-ბო, ო-ბოლებო მო ელე-ფოი-სა-ნო, ლოით

(გუნდი)

1. 2.

ვაი, შეილებო, შეილებო,
 ფოთლებო შიშველ ხისანო,
 დედის მკერდს მოწყვეტილებო,
 ობლებო, მოკლედღისანო!

გაყვითლდით, ტოტებს ჩამოსწყდით,
 ქარმა წაგილოთ შრიალით,
 და გატრიალებსთ ჰაერში
 ელმა და დაღმა ღრიალით.

ქეთო მე კი, ამხანაგებო, თქვენ განმარტებას ვერ დავეთანხმები. ჩემი ქოთნები მცენარეებით თუმცა სითბოში მაქვს, ფოთლები მაინც

გაუყვირდა. მე ვფიქრობ, რომ ამისი მიზეზი ის არის, რომ შემოდგომაზე მათ შხის სხივები ნაკლებად ხვდება. სწორედ ასეა. მეც შევამჩნიე, რომ იმ ქოთნებში, სადა მეცაა, ნე ფოთლები იყო, რომლებიც მზეზე იდგა.

ოთარი კარგი, კარგი, ხვალ მასწავლებელს ვკითხოთ, ვინ არის მართალი.

(კულისებში სიმღერა ისმის) იხ. სიმღერა გვ. 7.

ყველანი სუ, ჩუმაღ, ვინ არის? (შეკრებიან, მიიხედ-მოიხედავენ და შეშინებულნი ირგვლივ მიიკუნჭებიან. შემოდის ძალიან მსხვილი, წითელლოყებიანი კაცი, თავიდან ფეხამდე დატვირთული სიმინდის ტაროებით, პურით, ღომით, ვაშლით, კომშით, წაბლით, ყურძნით და სხვ.)

ყველანი ვინა ხარ, ძია?

მედიტურად.

1. მე ვარ ქრელი შემოდგომა, ღამაზი და მხიარული;

2. კომშით, ვაშლით და ყურძნით მდიდარი და დატვირთული.

D. C. al fine

მე თქვენ გომასპინძლებით
 ყველა შრომის ნაყოფით.
 რთველზე მხიარულ დროსა,
 ბავშვბო, როდის ნახავთ!

- ყველანი** შემოდგომა, შემოდგომა! (საერთო სიხარული)
- გივი** შემოდგომა მსუქანიაო, იტყვიან, და მართლაც, შეხეთ, რა მსუქანია!
- ყველანი** უჰ, რამსისხო ხარ, ძია!
- შემოდგ.** ჰო და სწორედ ამიტომაცაა, რომ ამდენი საჩუქარი მოგიტანეთ! (თანდათან იხსნის ხილეულობას და ბავშვებს აძლევს. ბავშვები ეხმარებიან)
- ქეთო** მოვეხმაროთ. აკი ჩვენ თვითონ ვაგროვებთ შემოდგომაზე ყველაფერს.
- მზექალა** რა წითელლოყა ვაშლია! მე სწორედ ამისთანა მიყვარს.
- ნათელა** მე წაბლს ავიღებ. რა კარგია შემოდგომა!
- გივი** მე-კი ყურძენს გამოვართმევ.
- ტარიელ** მე კომში მიყვარს.
- ოთარი** მე სხმარტლი.
- ნუცა** ნახეთ, რა მსხალია, რა მსხალი! ახალწლამდის არ დღაღებია!
- არჩილი** მე ბროწეულს ავიღებ. რა წითელი ბროწეულია! ლხინი, ლხინი!
 (ყველაფერს ერთ ადგილას აწყობენ და იძახიან: „რა კარგია შემოდგომა“)
- გივი** ახლა ყველაფერი გვაქვს. მადლობის ნიშნად ძიასთან ერთად ვიმხიარულოთ.
- ყველანი** ვიმღეროთ და ვიმხიარულოთ. (აკეთებენ წრეს. შუაში შემოდგომა ჩერდება. ბავშვები ტრიალებენ და მღერიან).
- (**იხ. მეექვსე გვერდზე მოთავსებული პირველი სიმღერა**).
- შემოდინ ცეკვით ბავშვები, ქარის ტანისამოსში ჩაცმულნი.
- ქარი** უჰ, უჰ, უჰ! (ქრის).
- ქეთო** უჰ, შემცივდა!
- არჩილი** მეც. ქარი ქრის!
- ქარი** ჰე, ჰე, ჰე! (ხე შეირხა, ფოთლები ცვივა)
- ყველანი** ეს რა ამბავია?
- შემოდგ.** მე ყველაფერი მოგიტანეთ, ახლა თქვენც უნდა გამატანოთ ცოტა რამ.
- გივი** ჩვენ რა უნდა ვაგატანოთ?

შემოდგ. ფოთლები (შემოფრინდება 8 ბავში, პეპელებად ჩაცმული)
 და, აი, ეს შწერებიც.
ქარი ჰუ, ჰუ... (პეპელების ნაწილი კუთხეში მიიმალება, კვდება.
 (ნელ-ნელა ყველანი კვდებიან).
ნუცა ვაი, საცოდავი პეპლები!
ლაღო სულ დაიღუპენ.
გარიელი სიცივისაგან დაიღუპენ.
 (შემოდის 10 ბავში, ფრინველებად ჩაცმული; ცეკვავენ. ბავ-
 შები სიამოვნებით შესცქერიან).

ზომიერად.
 (ბალეტის)

Da Capo al fine.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ოთარი რა კარგია ჩიტები.
 არჩილი ნეტავი ესენი მაინც არ დაიხოცებოდნენ.
 ქარი ჰუუუუ, ჰუ... (ქრის)
 შემოდგ. ესენიც მე უნდა გაგრეკო აქედან შორს, შორს, საშხრტისა-
 კენ (ხელს აშვერს).
 (ჩიტები ნელ-ნელა მიდიან სცენიდან სიმღერით).

ნომიერად.

ჩიტები ცუუუუ - რი შუ - სვა - ლა გა - ყვი - თლადა მზა
 და ბა - რი ქა - რი ქრის და ზუ - ზუ ნუბ, გა - გეგბ
 ყვი - ლას ა - ქე დან.

ტარიელი მერე ჩვენ ზომ მოვიწყენთ აქ?
 ქეთო ველარ გავიგონებთ ჩიტების ურიაშულს.
 გივი მშვიდობით, ჩიტუნებო, მშვიდობით!
 (ქარი ქრის)
 ნუცა არ დაგვივიწყოთ, მოჭიკჭიკენო.
 მზექალა გაზაფხულზე ისევ ჩვენთან მოფრინდით.
 ყველანი მშვიდობით, ჩიტუნებო, მშვიდობით, არ დაგვივიწყდეთ.
 (ქარი ძლიერ ქრის)
 შემოდგ. ახლა დროა მეც წავიდე. მშვიდობით, პატარებო!
 ყველანი მშვიდობით, კეთილო ძია, მადლობელი ვართ.
 (შემოდგომა გადის. ქარი ქრის).
 დოდო ზუ, რა ცივა!
 ოთარი მე ძალიან შემცივდა.
 არჩილი ცივა, ცივა, წავიდეთ შინ.
 ყველანი წავიდეთ, წავიდეთ (ხილი მიაქეთ და მიდიან).
 გუნდი სცენის გარეთ მღერის (იხ. პირველ გვერდზე მოთაფ-
 სებული მუსიკა).

ბოსტანი

პიესა ერთ მოქმედებად თ. ჩერქეზიშვილის.

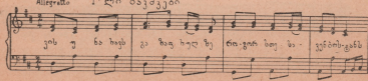
მუსიკა პოლიკარპე ფალიაშვილის.

მოქმედნი პირნი

1. გომბეშო	8. სტაფილო
2. კურდღელი	9. ბოლოკი
3. კალია	10. კარხალი
4. შერცხალი	11. ბავშვები
5. კომბოსტო	12. კიანჭველები
6. კომბოსტოს პეპელა	13. კართოფლი.
7. წიწმატი.	

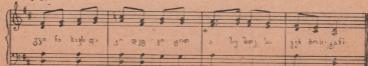
კალია (ფარდის ახლის დროს ორ ნახტომს გააკეთებს წინ). ძალიან დავიღალე ხტუნვით. არაფერი არ არის, ნაადრევი ხტუნვით ვარ! (გადახლება აქეთ-იქით, ისევ ძველ ალაგას მივა) ოდნავ გათბა თუ არა, მაშინვე თვალები ვაფაქყიტე, წამოვიწიე, გამოვიხედე, ზამთრისაგან დაჩაგრული გარეთ გამოველ, დაბუხული ფეხები მზეზე გაფითბე და ჩემებურიდ ხტუნვა დაიწყე. რამდენი ხტუნვა მინდა, რომ მოუსვენარ ფრინველს არ ჩაეუვარდე. გუშინ ის იყო, შერცხალმა კინაღამ ჩამკრა ნისკარტი! როდის იქნება, რომ აქ ყველაფერი ამწვანდეს! ყველაზე ძალიან ბოსტანში სადგომის მოწყობა მიყვარს. (ისმის ხმაურობა, კალია გადახტება უკან და დაიმალება. შემოკვივიან სამუშაო იარაღით, უფრო კი თოხებით, ბავშვები ათი).

Allegretto 1-ლი ბავშვები

ვის უნა ხავს გა ზავ ხელზე რა-ვარ სთუ მა ვნების-განს

2-ნი

ვაი ნა ხავს და კო დან კო ყით ა სუ სთუ სა ვნების-განს

ვის უნახავს, გაზაფხულზე როგორ სთესიყვენ ბოსტანს? გინახავს
გვინახავს და კიდევ ვიცით, ასე სთესიყვენ ბოსტანს.

ბავშვები (ერთად). წამოდით ჩქარა, ბავშვებო, გავიქცეთ, სარწყავები მოვიტანოთ და ჩვენი ბოსტანი მოვრწყვათ. ჩქარა, ჩქარა! (მირბიან. სცენაზე რჩება ორი ბავში—კოტე და ვახტანგი, მოწაფენი, 7—8 წლისანი)

კოტე (მიუბრუნდება ვახტანგს). წამო კლასში, წამო! ჩვენი მეორე ბოსტანი უკვე ამოსულა იქ. მოდი, ამოვადროთ რაღე და აქ მოვიტანოთ.

ვახტანგ არა, კოტე, როგორ შეიძლება, რომ სხვისი ნაშრომი გავაფუქოთ! არ იქნება!

კოტე მართლა არ იქნება, ვახტანგ! ნეტა როდის ამოვა? მე, იცნ, ზრდაში დავეხმარები: ამოძვრება თუ არა, მაშინვე ამოვწევ.

ვახტანგ (იციინს). რა ყოფილიხარ, მზანავო, არ იცი, რომ თუ თვითონ ნება-ნება არ ამოვიდა, ფესვებს დაუზიანებ და შერეულ აღარ ამოვა? კოტე, აბა უფრო ადევნე თვალყური ბოსტანს და მაშინ ყველაფერს მიხვდები, გეცოდინება. წამო, ახლა ამზანავებს მივეშველოთ! (ბავშვები გაღვინ, შორს მათი სიმღერა ისმის. სცენაზე დაბნელობა. ისმის წელი მუსიკა. სცენა თანდათან ნათდება. წელის რბევით სხვადასხვა წვანილი ამოდის)

წიწმატი დავეჩქარე, პირველად მე ამოვძვერი შწვანე კაბით! რა კარგია სითბო, გაზაფხული, სიხარული! ნეტა ჩქარა სხვებმაც თავი დამიკრან. ჩქარა, ჩქარა ამოდით. (ამოიწვეს ბოლოკი და სხვებიც თანდათანობით მიჰყებიან, მალე მთელი ბოსტანი ამწვანდება. ყველანი ერთად მღერიან)

Moderate ბოსტანი (ქრთაფ)

M. 2

მის-ტისწა-რი. ცა-ღ-ე წა-რი მი-ჩუ-ბე-ზე, მი-რა-კა-კე,

და მის წერი-ალს შმა ტებღი ჩსრი-ალს რი-ხა-რე-ლით ვის შენთ ვის-ღა:

წყარო მღერის მი-რე-რა-ე გა-მარ-ჯი-ბა მოს-ტყ-ვი-ნი

თვალ-სუ-სე-ნა ზერ-მეს-ტე-ბი კვი-ლე-ცხოდა ღა-ფე-ბო-თ მი!

Tempo di Valse

ყვე-ლა ერ-თად ვე-ქა სე-ზებთ იმ-ღვარ

ბე-ლე მი-ყვა-რე-ო გუგუშ-ღი-ლა ბე-ბე-

ბე-ბა მთე-ლი ჩვე-ნი მი-გვა-რე-ო

მობტის წყარო, ცელიკი წყარო,
 მოჩუხჩუხე, მორაკრაკე,
 და მის წკრიალს, ხმატკბილ ჩხრიალს
 სიხარულით ვისმენთ ყველა.
 წყარო მღერის მორაკრაკე:
 „გამარჯობა ბოსტანოო,
 თვალეფუნა, ზურმუხტებო,
 კეკელუცაო და ლაღებოო“.
 ყველა ერთად ვუბასუხებთ:
 *ილღვრძელე, მოყვიარეო,
 გულგაშლილი გეგებება
 მთელი ჩვენი მოგვიარეო“.
 (დაყურდებიან, ამ დროს მოფრინდება მერცხალი)

საქართველოს
საქართველოს

Moderato ბიბეანი: კრძაძე

№3

• მერ ცხა ღო ჩვე ხი ღა მა ზი რად უწყრები ჩვენ ბოსტანს?

ჩვენს ბოსტანს მშობე უი ვე ვი ვით ხარ ყვე ღან

ბავ- შეუბ-მა ზომ არ გაწ ვა-ღეს არ გაწ ვა-ღეს

მერცხალო, ჩვენო ღამიზო, რად უწყრები ჩვენ ბოსტანს?
 მოგვიყვი, გვითხარ ყველას, ბავშებმა ზომ არ ვაწყენინეს, არ
 ვაწვიღეს.

Moderato მერცხალი

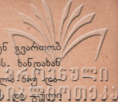
№4

ა - რა ჩე მო მე - გო ბარ ხი თუმც წარსულ წელზე

გა გვამ-ვა-რეს მავ რამ ახ ღა ვარ ვიბ ქვე კით

აღ
თა ვი თუი სი შე გვა ყვა რეს

არა, ჩემო მეგობარო, თუმც წარსულ წელს გავამწარეს,
 მაგრამ ახლა კარგის ქცევით თავი თვისი შეგვაცვიარეს.

წიწმატი (მერცხალს). ჩვენო მოყვარევ. ყველაზე მეტად შენ გვართობ და გვახარებ. ბულბული ჩვენთან სულ არ მოდის. ხანდახან მხოლოდ ჩვენს ზევით ახლადგაშლილ ნუშს ან ბალახს და უნისკარტებს. ერთხელაც არ იქნება, ჩამობრძანდეს და გულში მოგვიხილოს და ეს აბეზარი კია-ლუა მოგვაშოროს.

ბოლოკი შენ, დაიკო წიწმატო, მართალი ხარ. ბულბულს ჩვენ არ ვუყვარვართ.

სტაფილო თქვენ, ეი, ბენძღერებო, რაებს ამბობთ? არა გრძნობთ, რომ უშნოები, უღამაზოები ხართ? ბულბული, აბა, თქვენ ყურადღებას რად მოგაქცევს.

წიწმატი ვაჩუმიდი, ხუჭუჭა სტაფილო, შენ ასე გულგატეხილი იმიტომ ხარ, რომ მიწაში ხარ ჩამძვრალი და სითბოს, სიხარულს ისე ლამაზად ვერა გრძნობ.

ქართოფილი (ბუზღუნით). გეყოფათ ლაპარაკი! აბა (მიუბრუნდება მერცხალს) წიწმატის კაბას დააკვირდი, როგორ დაკუწულია? ისა სჯობს, რომ მერცხალი არ შეაწუხოთ ცულ-უბრალეო ლაპარაკით.

წიწმატი აი, დახე, მერცხალო, ჩემ ლამაზ კაბას! გულში დამიჭრეს. ისე ვაგემარდი, ბევრი გიყვირე, მაგრამ ვერ გაიგე—ნაქვარდობდი კაპარაში; ალბათ, ბუდეს აკეთებდი, არა?

მერცხალი (შხაარულად). ბუდეს ვაკეთებ, მთელი დღე თავბრუ მეხვევა, სად ტაოხი უნდა მოემებნო, სად თივა და ბუმბული. ჩქარა მინდა ბუდე მოვათავო, და მერე შემოდგომამდის, სანამ ამ დიდთავა კომბოსტოს ამოიღებენ, თქვენთან ვიქნები.

კომბოსტო (ვაჯავრებული). დიდთავა! შენა? შავო, შავო!

ბოლოკი გეწყინა, შენმა მუემ, ვითომ მართლა აგრე არ იყოს! ვაგ-სივებია ვე უბედურე თვეი!

მერცხალი მშვიდობით, აბა, კარგად იყავით! ეცადეთ, რომ თქვენგანი არაივინ დააკლდეს ბოსტანს (მიფრინავს).

კომბოსტოს 4 პეპელა (შემოდიან მწყობრად, ცეკვავენ, შემდეგ კომბოსტოს ძირში მიიმაღლებიან. ჩამოცხება, ისმის კენესა)

ბოსტანი (ერთად). საშინელი სიციხეა! ვიწვით, ვიწვით! ნეტა ერთი ბეწვი ცვარი მაინც იყოს! ბავშებო, სადა ხართ? ნუთუ ერთხელ მაინც არ მოგვიგონეთ! ბავშებო, სადა ხართ! ნუთუ არ გებრალეხით! დავეთესეთ და ბოლოს ასე უპატრონოდ დავეყარეთ, ერთხელ მაინც მოგვიგონეთ!

ბოლოკი თქვენც მოგკლიათ, ნუთუ არ იცით, რომ ყველა ბოსტანზე, რომელიც კი ითვისება მთელ დედამიწის ზურგზე, ყველაზე საცლადეო არის სკოლის ბოსტანი, ვაუნოყიერებელ ნიადაგზე დაათესილი ბოსტანი. უჰ, როგორ მებრუყება ფესვები! რატანჯვია უნაყოფოდ! ამ ოხერმა მინე ამოწახმა სულ გამოგვიფიტა ვული.

59601
2
H

პარზალი თქვენ შავს სჩივით და მე კი არ მკითხავით, რა უბედურობაში ვარ? იმის გარდა, რომ უწყლოდ ვკენები, წელშიაც მოწყვეტილი ვარ, რადგან ჩემის ნებით ამოსვლი არ დამხდებოდა.

ბოსტანი (ერთად). ჩენც ასე დავგებანჯეს. წყალი, წყალი! **კიანჭველები** (გამოდის და ირევიან. ზოგ მათგანს საცდელი მიაქვს, ზოგი პროწილებს, მიდის კიანჭველის დამახასიათებელი მოძრაობით (შეიძლება კიანჭველების ვარჯიშიც). კიანჭველები ტრიალით იმალებიან; კიანჭველების რიცხვი კოსტიუმებზეა დამოკიდებული — 3 — 8-მდის).

ბოსტანი (ერთად). ვიწვით, ვიწვით!
გომგეშო (გამოდის ხტუნვით ტლანქი, თვალეგადმოკარკლული, მექექებიანი გომგეშო. მღერის).

Tempo di Bolero

№5

ვა - შის მეს - რეს მე - ბა - ხი - ან პა - ტა
 რა - ვარ სულ პა - ტა - რა ვიმ ბუ ში ვარ
 ბოს - ტნის მკვე - რი მივ - ვარს მივ - ვარს მწვანე კე -
 რი ა - ვი ბრე - ბი ხტუნ - ვით ვალ - ში
 ვინც თვალს მო - კრავს ამ ბონს გულ - ში ვიმ - ბუ -

შო - ა ბოს ტნის მცვე ღი ბოს ტნი სო

მე ვი - ბა - რი წვი - ბა დარ - ხე უფ რი მი - ვეარს

ღრუბ - ლე ბი თ: დატ ვირ - თიუ ღი მს ძან ერ თად

ფი ლის ცვა რი მს ცაბ სი მე მი ელ ვა რე

ღამის მებრეს მეძახიან, პატარა ვარ, სულ პატარა,
 გომბეშო ვარ, ბოსტნის მცველი,
 მიყვარს, მიყვარს მწვანე ველი.
 ავიჭრები ხტუნვით ველში,
 ვინც თვალს მომკრავს, ამბობს გულში:
 „გომბეშოა, ბოსტნის მცველი,
 ბოსტნისაა მეგობარი!“
 წვიმა დარზე უფრო მიყვარს,
 ღრუბლებითა დატვირთული,
 მასთან ერთად დილის ცვარი,
 მოციმციმე, მოელვარე.

კომპოზტო რა კარგია! ჩქარა წვიმა მოვა და კოტათი მოვსული-
 ერდებით.

წიწმატი გაჩუმდით, აბა, გაიხედეთ. ვინ მოდის!

ბოსტანი (ერთად მღერიან)

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

Tempo di Marche

№6

f ყურ-დაც-ვე-ტი-გი - ღი ღიღ თვა-ლა ბის-ტან-ში დას-ე-ზე-ლი-ყო

ას-რა-მე-ნებ-და ვემ-ბის-გოს ას-ლად რომ ა-მი-სე-ლი-ყო

მის-სათ-ვალ-თვა-ღიღ პატ-რო-ნი ღო-ბეს-თან ა-გე-ზე-ლი-ყო

თოფს ე-მიზ-ნებ-და თე-ხებ-ში რომ იქ-ვე წაქ-ცეულიყო

ff რომ იქ-ვე წაქ-ცე-ლი-ყო

ყურდაცვეტილი, დიდთვალა ბოსტანში დასკუპულიყო,
 ახრამუნებდა კომბოსტოს, ახლად რომ ამოსულიყო!
 მის სათვალთვალოდ პატრონი ღობესთან ატუზულიყო,
 თოფს უმიზნებდა ფეხებში, რომ იქვე წაქცეულიყო.

კომბოსტო (დაინახავს კურდღელს, რომელიც მისკენ მიდის). ეი, სად მოცანცალაგებ, შე დიდკურა, შენა!

კურდღელი კარგი ერთი, აბა ეგ რა სათქმელია! მაშ სად წავიდე, შენ-ზე გემრიელს და კარგს ვერსად ვპოვებ. აბა, ერთი მითხარი, წავიდე ტყეში და იქ ამოვირთვა სული? მე კი არ მინდა პაერის ჩაყლაპვა? დილა-სალამოს ცოტა ხნობით ვბედავ გამოსვლას, და მაშინაც ასეთი ამბით მზეღებთ?

წინააღმდეგობა მაშ როგორ გნებავს, შე ყურდიდა, შენა? ერთი თვეა, მინდა შენთან იარც, ნუ გვეკლავ შენი ტლანქი ფეხებით.

კურდღელი აბა სწორედ ეს მიყვარს კიდევ, რომ ვიდგამ ფეხებზე და ვახრამუნებ გემრიელ კომპოსტოს ფოთლებს!

ბოსტანი (ერთად). შენ კი გაქარი, აჰანდე, ხანდახან რომ სულ გვეკლავ! მერე ხომ წელში გადაწყვეტილები მთელი დღე-ღამე ვტირით.

კურდღელი (გაჯავრებული). თქვენ რატომ მადლობას არ მეტყვიით, რომ სუყველას სიცოცხლეს არ გისპობთ?

ბოსტანი (ერთად). უყურეთ, დებო, რა თავებდია! მინდა რას გვემართლები რას გიშავებთ, შე წუწკო, შენა?

კურდღელი მიყვარხართ, ჩემი ლამაზი ყურების მზესა! აბა რა გითხრათ...

კომპოსტო ისე შენ შეგიყვაროს არწივმა, როგორც შენ ჩვენ გიყვარვართ!

ბოსტანი (ერთად). შენ კი არ გიყვარვართ და, თუ სწორედ გვათქმევინებ, ჩვენ ლამაზ კომპოსტოს პეპლებს ვუყვარვართ, რომელნიც ნახად დაგვტრიალებენ, გვეალერსებიან. საცოდავნი ლამის ფერფლად იქცევენ, ისე დაგვტრიალებენ, ფოთოლსაც კი არ გვიბრუნებენ!

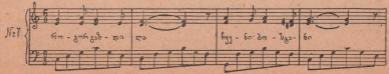
კურდღელი (იციინს). თქვე უგუნურებო, ისინი ხომ კომპოსტოს პეპლები არიან. არ იციით, თქვენთვის რა ზიანი მოაქვთ მათ! ისინი ხომ გემრიელ ლამაზ კომპოსტოს ფოთლებზე მძივებივით სდებენ კვერცხებს, მერე იქიდან გამოდიან საზიზღარი მატლები, რომელნიც გიწყლულებენ გულს, ავად გხდიან.

ბოსტანი (ერთად). სტყუი!

კურდღელი არა, არა, ჩემმა მზემ! მაშ არც ის იციით, რომ ჩემზე, მახრა ჭიაზე და პეპლებზე უფრო დიდი მტერი ადამიანია, რომელიც მოვა და ძირიან-ფესვინად მოგთხრისთ?

ბოსტანი უჰ, რა საშინელებაა! ისა სჯობია, რომ უწყლოდ დავიხოცოთ (ისმის ბავშვების ხმაურობა).

ბავშვები (მორბიან წინსაფარებით). უჰ, როგორ გაზრდილა ჩვენი ბოსტანი! რამდენი ხანია არ გვინახავს. მოდი, ბოსტანი ამოვიღოთ! მღერიან (ბავშვები იღებენ ბოსტანულს. ყველაფერი ირევა).

ა მი-ყე რი-ა ნა-თე-სენს თა-ვი

მი-ყოთ ბე-ჭე-ბი და-მი-ვი-ლით

ფრთხი-ლად მგ-თხა-რით სულ შინ წა-ვი-ლით

Allergretto
ვა-შე და ვა-შა ამ ჩვენს ბის-გან-სა

მზრო-ბე-ლი ბე-ბის ჭი-რის გამ-გან-სა

ვა-შე მზის სით ბის ვა-შა გა-ზათ-ხელს

ვა-შე ჩვენს ი-ქელს ბის-რის ჭირ-სა ხელს

პირველი მაისი¹⁾

მუსიკა შ. თაქთაქიშვილის.

პიესა, გადმოკეთებული ლ. გეგუპკორის მიერ.

მ რ შ მ ე დ ნ ი პ ი რ ნ ი:

1. ზამთრის გამომსახველი ბავშვი — თეთრად გამოწყობილი.	4. ზამთარი — თეთრებში.
2. ფრთოსანთა გუნდი — რუხისფერ ტანისამოსში (ორხმიანი)	5. მისი — წითელ ტანისამოსში, ყვავილებით.
3. აპრილი — მწვანე ტანისამოსში.	6. ერთი ფროოსანი (ხმა გუნდიდან).
	7. გლეხები, მუშები და ხალხი.

(სცენა წარმოადგენს ტყეს. შაწა და ხმავები თოვლით არის დაფარული. ავანსცენაზე დგას მოხუცი ზამთარი, მოდუნული, ფიხით ხელში; უკან შავ ფრთოსანთა გუნდი. წინ უდგათ ახალგაზრდა წინამძღოლი, აზრალი. ფრთოსანთა გუნდს აცვია რუხისფერი ტანისამოსი, თავზე ფრინველების მორთულობით. აზრალს ხელში უჭირავს შურდული. ფარდის ახლისას გამოდიან ბავშვები, არა ხაკლებ ოთხისა, ზამთრის ტანისამოსში და ზღასტიური შიძრანობით გადასცემენ ზამთრას სუსსს).

Adagio con dolore.

პ (ბავშვები)

mf

D.C. ad libitum

ბავშვები გადიან, ფრთოსანთა გუნდი ზამთრისაკენ მიიწევს.

¹⁾ შეიძლება პიესადაც დაიდგას. სიტყვები იბილე ნოტების ბოლოს.

საქართველოს
ეროვნული
ბიბლიოთეკა

Moderato

ფრთხილი

mf წა-ღი მო-გვშოცდი, ძე-ლი ბუ ბუ ღრთი

მხე-სა-ვი ვა რი არ და-უ-ბე-რო!

Allegretto

აწილი
[აწილი]

მუ ბო-ლი კითხვა გავსოა - ღწ-ბი და იმ და-თოვლი

ბოა მგ-ვა იც-ბე, მხე-ვა ვა - სო-ბე, თო-ვლი და - ღწ და წა შამ თა-სუ-მა

სო-ლი ვას-ტყუ-ბა.

Moderato.

ფრთხილი

mf წა-ღა-ი-ვარ-გე შობს, შობს, შამ-თა - რი!

წა-ღა-ი-ვარ-გე შობს, შობს, შამ-თა - რე!

Andante sostenuto

ზამთარი *ff* ა - პრილოს, და - ღე. ნე ჩა-რობ შენ, მო-ღი - ბე-ვე-დაც

გაქვნი - თა ბრძოლას; ვერ - ვინ გა-ბე - და ნე - მი ჩა-წიხვდა ვერ - ვინ

გა-ბე - და ნე - მი ჩა-ქალვდა *ff* გა-მო-ღი.

tremolo

თუნარი - გა - რი! გა-გი კსოვ-დებე ვერ-ვინცა - მთა-ში!

2.
ნი!

ზამთარი შეუტევს აპრილს, აპრილი გაქვავებული დაეცემა.

Allegretto

ფრთ. მუხეთა-იპ ვაი ა - პრილოდის დაარძილო ბუნრი *pp*

ჩეჩ ვინ ვე-მე - ლის? ნე თუ ვაოვ მუ - ლის სი-ცი - ვა. ჯ - თი,

mf

ყინ - ვა, შამ - თა - რი...

უკანა რიგებოდან ისმის:

Moderato

ხმა
გუნდის

ა - რის ძმე-ბო სა-შვალე-ბა, რომ გავ გვხმავს
მე-ნის მა-ნის მო-ე-წოდება მე-გა-რისა, მა-გა-რის.

Mazato

ფრთხი
გუნდი

მე-ნის მა-ნი-სო, მო-ღო, მო-გა-ლით!

ნამთარს და-ე-რი ძლი-ერის ხე-ლით ძლი-ერის ხე-ლით!

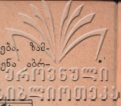
წითელ ტანისამოსში გამოწყობილი შემოდის მისი, ხელში უკი-რავს დიდი ოქროს ჯახი წითელი ღრუშით.

Allegretto

მაისი

მო-ღით, მო-გროვით.
მე მა-ნი-სი ვარ,
ხე-მთარს შე-შოს რბით, აქ ა-რის ძმე-ბის სა-სუფე-ვე-
მე-ნის მა-ნი-სი, ნამ-ჯილ-და-ცხე-ლის მა-სა-რობე-
ლო. ვარ-თა ხიბ-შვი-ლის ვარ მო-სო-ქუ-ღით,
ლო, *fine*. შრო-მის სე-ნი მის მქა-ლა-ბე-ბე-ლი,
შრო-მის და-ვი-მის მქა-ლა-ბე-ბე-ლი
მქა-რა-ოთა ვა-რის და-მამ-ხი-ბე-ლი

al fine

მიუხლოვდება ხეებს, ჯოხით შეარბევს, თოვლი დაკვივდება. ზამთარი გადააგდებს თავის კომბალს და ვაიპარება. ამ დროს სცენა აბრკევილდება წითელი ფერით.

Allegretto

მაჩხი

მა - ი - სი ვარ

ნა - ზი და წყარო... შე - უ - დრე - ვა - ლი და თან შე - ცა

რი. *Fine.* შე გა - ძო - შეუ ვით, წინ წინ მი - ვდი - ვარ,

ა - ხლოხო - ვრე - ძას თა - ვში ვე - დგი - ვარ!

Fine.

ყოველი მხრიდან მაისს უახლოვდებიან გლეხები და მუსუები ბაირაღებით, ნაბეღებით და ჩაქუჩებით; მაისი აღის მალლობზე. მის უკან ჩამოეშეება წითელი ფარდა, რომელზედაც გამოხატულია ამოშავალი მზე. მოსულეები მაისს გარშემო ერთყვინან. სანამ სცენაზე ხალხი გროვდება, მუსიკა უკრავს შემდეგ ნომერს. მერე ყველანი გამარჯვებულნი იმასვე მღერიან:

Molto e f

ყველი

მა - დოს ა - დო სა ქუბ

13ა - შა მა - ისა, შე - შის მა - ისა,

სა - სა - ხელობ და დი - ადს! გა - უ მა - რჯობსა - ნე - ჭა - რი

შე - შა ხელობს 7 რთი - ძას. ვა - შა შრომას გოყ - ხის შრომას.

მა - შა გლეხის I. II.

მათსი - მჭიყვას და ძბო - ძას. გა - ნთი - ადს!

rit..... fff

მ. 8

ფრთოს. გუნდი: შორს, გაგვეცალე, თეთრო ზამთარო,
 დღეს ძველ ცხოვრებას მოვლო ბოლო!
 დავამსხვრევთ ბორკილს, დავცემთ მონობას,
 ძველი წესები უნდა ჩაექოლოთ!
 თავს აფწევთ მაღლა, წინ გავწევთ მედგრაღ,
 თავისუფლებას შევეგებებით,
 ახალ გაზაფხულს, ახალ სიკოცხლეს
 მოვრთავთ, მოვკახმავთ ია-ვარდებით!
 გადაიკარგე, ძველო ზამთარო,
 შე გულზეიადო, ავო, აფთარო!

აპრილი: მე აპრილი ვარ, თებერვალ-მარტის
 ძმა ახალგაზრდა და მდიდური,
 ვინც წინ დამხედება, სიკვდილს ნამდვილად
 ველარ ასცდება ის უბედური!

ფრთოს. გუნდი: წადი, მოგეშორდი, ძველო, ბებერო,
 მსუსხავეი ქარი არ დაუბერო!

აპრილი: ბილიკით წავალ, გავსრიალდები
 და იმ დათოვლილ მთას მივადგები:
 მზეს დავაცხუნებ, თოვლი დადნება
 და ზამთარს მალე სული ვასძვრება.

ფრთოს. გუნდი: გადაიკარგე შორს, შორს, ზამთარო,
 კმარა, რაც მთები თოვლით დაფარე.

ზამთარი: აპრილო, დადექ, ნუ ჩქარობ შენა,
 მოდი, შევებათ, გავწიოთ ბრძოლა,
 ვერვინ გაბედა ჩემი ჩაწიხვლა,
 ვერვინ გაბედა ჩემი ჩაქოლვა!
 აბა, გამოდი, თუ ხარ მგვარი,
 გაგიმკლავდება ჯერ კვლავ ზამთარი!

ფრთოს. გუნდი: ვაი, აპრილო,
 ძირს დავარდნილო,
 ჩვენ ვინ გვიშველის?
 ნუთუ კვლავ გველის
 სიცივე, ქარი,
 უინვა, ზამთარი!..

ხმა გუნდიდან: არის, ძმებო, საშვალემა,
 რომ გავდევნოთ ეს ზამთარი.
 მუშის მაისს მოეუწოდოთ, $\dot{\iota}$
 მედგარიხა და მგვარი!

ფრთხვ. გუნდი: მუშის მისი, მოდი, მოგვლით,
ზამთარს დაეცი ძლიერის ხელით!

მისი: მე მისი ვარ,
ნაზი და წყნარი,
შეუღრეკელი
და თან მდღვარი!
მე გამომყევით,
წინ, წინ მივდივარ,
ახალ ცხოვრებას
თავში ვუღვავარ!..
მე მისი ვარ, მუშის მისი,
ნამდვილ ზაფხულის მახარობელი,
შრომის ზეიმის მქადაგებელი,
მტარვალთა ჯარის დამამზობელი!
მოღით, მოგროვდით, ჩემთან შემოკრბით,
აქ არის ძმობის სასუფეველი,
კაცთა სიმშვიდის ვარ მოციქული,
შრომის დევიზის მლაღადებელი!

მუშა და გლეხნი: ვაშა მისის, მუშის მისის,
მუშა ხალხის ერთობას!
ვაშა შრომის, გლეხის შრომის,
მათ სიმტკიცეს და ძმობას!
გაუმარჯოს ახალ საქმეს,
სასახელოს და ღიადს!
გაუმარჯოს სანტარო
მუშა-გლეხის განთიადს!

ქართული
გრაფიკული

რა უნდა წავიკითხოთ

1	ოქტომბრის დღეები	სახელმძღვანელო მასალათა კრებული სკოლებსა და პიონერ-კოლექტივებში ოქტომბრის დღესასწაულის ჩასატარებლად 1 მ. 20 კ.
2	თ. შავკარგა-შვილი	საბავშვო სიმღერები 80 კ.
3	მ. მიქაელაძე-გაბრასტიონი	ჩემი მეგობრები და ნაცნობები—ფერადი სურათებით—მკირეწლოვანთათვის. 50 კ.
4	ი. სისხარულიძე	პურის მარცვლის თავგადასავალი . 40 კ.
5		„პიონერი“ ორკვირეული საბავშვო ჟურნალი მოზრდილთათვის. მთელი წლით, 24 ნომერი, გადაგზავნით 5 მან. ნახევარი წლით 2 მ. 50 კ. ცალკე ნომერი 25 კ.
6	„ნაკადული“	ყოველთვიური საბავშვო ჟურნალი მკირეწლოვანთათვის მთელი წლით, 12 წიგნი 3 მ 50 კ. ნახევარი წლით 2 მ. ცალკე ნომერი 35 კ.
7	იგაჭდაგა და ჩაარა გაგოვა	სულ მკირეწლოვანთათვის მოთხრობათა და ლექსთა კრებული, ფერადი სურათებით ჩემი წიგნი.

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. შ. თაქთაქიშვილი—შემოდგომა	3
2. პოლიკარპე ფალიაშვილი—ბოსტანი	13
3. შ. თაქთაქიშვილი—პირველი მაისი	23

ფანი 75 პ.

[207

~ 91/118

ქართული
ბიბლიოთეკა